

**Sosiologipäivät 2013 - Odottamattomat seuraukset
21.–22.3.2013, Turku**

ESITELMÄKUTSU –

TULE ESITTÄMÄÄN OMA TYÖSI SOSIOLOGIPÄIVIEN TYÖRYHMÄSSÄ!

Sosiologipäivillä kokoontuu yleisesitelmien lisäksi kymmeniä työryhmiä. Jos olet kiinnostunut pitämään alustusta omasta aiheestasi, tutustu työryhmien kuvauksiin päivien nettisivuilla: www.sosiologipaivat.fi ja ota yhteys suoraan kyseisen ryhmän koordinaattoriin. Abstraktit (max. 250 sanaa) tulee jättää koordinaattoreille perjantaihin 1.2.2013 mennessä. Muut työryhmiin liittyvät kysymykset voi osoittaa Sosiologipäivien sihteeri Mari Toivaselle (marito@utu.fi).

Lista alustavista työryhmistä

1	Ammatillinen koulutus ja yhteiskunnalliset eronteot	3
2	Arkiliikkumisen sosiologia.....	4
3	Asumisen sosiologia	4
4	Belonging and ways of relating	4
5	Elämäntietäminen, ikääntyminen ja sukupolvet yhteiskunnassa.....	5
6	EU:n sääntelyn vaikutus työmarkkinoihin ja työntekijän asemaan	5
7	EU-tutkimus	6
8	Goffman ja sosiologia.....	6
9	Hauras toimijuus.....	7
10	Highly skilled migrants and Finland	7
11	Hyvinvoinnin ja eriarvoisuuden mekanismit	8
12	Juhlimiskulttuurien tutkimuksen työryhmä	8
13	Civilsamhället i förändring/Kansalaisyhteiskunta muutoksessa.....	8
14	Kasvatossosiologia ja koulutuspolitiikka	9
15	Koulutussosiologia	9
16	Kriminologia ja oikeussosiologia	9
17	Kulttuuri ja kulutus.....	10
18	Kulutus ja elämäntavat	10
19	Liikkuvuuden ja kuulumisen tietokäytännöt	10
20	Nuoruuden suuria odotuksia odottamattomissa olosuhteissa	11
21	Perhesuhteet.....	11
22	Poliittinen sosiologia - mitä nyt ja mitä seuraavaksi?	12
23	Politics of belonging and everyday encounters	12
24	Politisaation tilat ja taktikat	13
25	Prekaari elämä	13
26	Puhetta työurista, työhön osallistumisesta, työeläkejärjestelmästä ja taloudesta: odottamattomia vai odotettuja kehityskulkuja?.....	14
27	Rahapelaamisen sosiologia.....	15
28	Sosiaalinen eriarvoisuus	15
29	SOSRI - Sosiaalinen rikosseuraamusalalla.....	15
30	Subjektiiivinen hyvinvointi	16

31	Taiteistunut tulevaisuus	16
32	Terveyden sosiologia.....	17
33	Tieto, tiede ja innovaatiot	17
34	Tietojärjestelmät ja työkäytännöt (- case sosiaali- ja terveydenhuolto)	18
35	Transnational and local: The social integration of immigrant communities	18
36	Tunteiden sosiologia.....	18
37	Työn uudet järjestykset/The new work orders.....	18
38	Uskontososiologia	19
39	Uusi luokkatutkimus ja -teoria	20
40	Verkkoryhmien ja verkkotiedon odottamattomat seuraukset	20
41	Yhteiskuntateoria.....	20
42	Ympäristösosiologia	21

1 Ammatillinen koulutus ja yhteiskunnalliset eronteot

Koordinaattorit: Kristiina Brunila (Helsingin yliopisto), Katariina Hakala (Kehitysvammaliitto), Elina Lahelma (Helsingin yliopisto) ja Antti Teittinen (Kehitysvammaliitto)
Yhteyshenkilö: Antti Teittinen (Kehitysvammaliitto, antti.teittinen@kvl.fi)

Miten ammatillisessa koulutuksessa rakennetaan työntekijäkansalaisuutta? Miten koulutus toistaa ja tuottaa sosiaalisia eroja ja eriarvoisuuksia? Kirjassa tarjotaan näihin kysymyksiin kriittinen yhteiskuntatieteellinen näkökulma monien empiiristen tutkimusten tulosten pohjalta. Teoksessa tarkastellaan ammatillisen koulutuksen poliittista ohjausta, kulttuurisia käytäntöjä erilaisissa peruskoulun jälkeisissä koulutus- ja työllistymismuodoissa sekä opiskelijoiden ja opettajien kokemuksia näistä käytännöistä.

Olemme tekemässä kokoomateosta, jonka Gaudeamus julkaisee loppuvuodesta 2013. Aiheena on ammatillinen koulutus ja eronteot. Pidämme sosiologipäivillä kirjahankkeestamme oman työryhmän. Alla kirjahankkeen kuvaus:

Kirja selvittää, miten koulutus- ja ammattialojen sosiaaliset erot ja hierarkiat rakentuvat. Siinä tarkastellaan, miten opiskelijat eri aloille asettuvat ja miten yhteiskunnalliset eronteot, kuten ikä, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, yhteiskuntaluokka, kulttuurinen tausta, erityisopetustausta, rikostausta ja vammaisuus vaikuttavat työntekijäkansalaisuuden rakentamiseen. Kirja on painokas puheenvuoro ammatillisen koulutuksen, markkinatalouden hallitseman yhteiskunnan, työelämän, eriarvoisuuden ja kansalaisuuden kytkennöistä. Siinä esitetyt tutkimustulokset kiinnittyvät aikalaisanalyttiseen keskusteluun uusliberalistisesta politiikasta. Kirja on kirjoitettu tutkijoille, koulutuspolitiikan päättäjille, opettajille ja opettajankouluttajille virikkeeksi ja uusien näkökulmien avaamiseksi. Se soveltuu oppikirjaksi yliopistojen ja korkeakoulujen yhteiskuntatieteiden, kasvatustieteen sekä opettajankoulutuksen opintoihin.

2 Arkiliikkumisen sosiologia

Koordinaattorit: Kaarlo Laine ja Anita Saaranen-Kauppinen (LIKES-tutkimuskeskus)

Yhteyshenkilö: Anita Saaranen-Kauppinen (anita.saaranen-kauppinen@likes.fi)

Työryhmässä tarkastellaan jokapäiväistä liikkumista yhteiskunnallisena ilmiönä. Liikkumisella tarkoitetaan tässä liikuntaa ja urheilua laueammin kaikkea päivittäistä fyysistä aktiivisuutta, niin hyöty- kuin terveysliikkumistakin. Liikkuminen nähdään osaksi arkea ja sen instituutioita, elämäntapavalintoja ja kulttuureita.

Erityisesti työryhmässä saa huomiota näkökulma, jossa vähäistä liikkumista lähestytään yhteiskunnallisena ja sosiaalisena ongelmana. Liikkumisesta voidaan katsoa olevan hyötyä niin yksilöille kuin koko yhteiskunnalle, mutta tästä huolimatta länsimainen ja jälkimoderni elämäntapa näyttää johdattavan yhä vähäisempään liikkeeseen. Toisaalta liikkuminen polarisoituu ja siitä tulee, ja on jo tullut, kulutustuote.

Työryhmä on tarkoitettu kaikille arkiliikkumisen sosiologisesta tarkastelusta kiinnostuneille. Alustukset voivat olla luonteeltaan teoreettisia keskustelunavauksia tai empiiriseen tutkimukseen kiinnittyviä, tulokulmiltaan monin eri tavoin liikkumiseen ja vähäiseen liikkumiseen yhteiskunnallisissa kontekstissa liittyviä. Toivotamme tervetulleeksi niin alustavat ideat ja tutkimuskysymykset kuin pidemmällä olevien projektien esittelyt.

Työryhmässä voidaan käsitellä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Millaisia merkityksiä liikkumiselle annetaan? Millaisia arvoja, asenteita ja normeja liikkumiseen liittyy? Onko liikkuminen aktiivisen kansalaisen velvollisuus? Kuinka liikkuminen kietoutuu yksilöiden elämäntapakuun, erilaisiin ikäkausiin ja elämänmuutoksiin? Millä tavoin liikkuminen on läsnä yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen arjessa, rutiineissa ja instituutioissa (rakenteissa, toiminnassa, puheessa)? Mikä mahdollistaa, estää tai haastaa liikkumisen? Millaisia jännitteitä liikkumiseen suhteessa yhteiskuntaan ja muuhun arkeen voi liittyä? Millaisia odotettuja seurauksia vähäisestä liikkumisesta voi olla, entä millaisia voivat olla odottamattomat seuraukset?

3 Asumisen sosiologia

Koordinaattori: Hannu Ruonavaara (Turun yliopisto, hanruona@utu.fi)

Työryhmään ovat tervetulleita asumista sosiaalitieteelliseltä kannalta tutkivat. Työryhmään sopivia teemoja ovat esimerkiksi asuinalueiden sosiaalinen erilaistuminen, naapurisuhteet ja -kiistat, asunto- ja kaupunkipolitiikka, asunnon valinta ja muuttaminen, kaupunkisuunnittelu ja kotikulttuuri.

4 Belonging and ways of relating

Coordinators: Kaisa Ketokivi (University of Helsinki, kaisa.ketokivi@helsinki.fi) and Olli Pyyhtinen (University of Turku, olli.pyyhtinen@utu.fi)

The research stream tackles some core themes of sociology by addressing the questions of belonging and/or ways of relating. The stream invites contributions from various fields of enquiry

to give an open-ended, fluid and case-sensitive insight to the dynamics of belonging and relating. Different ways of relating indicate groupings with different kinds and intensities of belonging. The research stream is interested in a wide array of empirical and theoretical work on belonging and ways of relating as particular, on-going processes through which 'the social' is at play and becomes effective in the world. It welcomes papers on different dynamics of relating and belonging. Our wish is to generate vibrant conversation across more specific interests (from families to political membership and from socio-technical networks to the assembling of markets and practices of governance) and approaches (for example relational thought, social theory, network analysis or ethnography).

We will have two sessions; the second session on Friday will be organized together with Fragile Agency – research stream (*Hauras toimijuus* - työryhmä).

5 Elämäntietä, ikääntyminen ja sukupolvet yhteiskunnassa

Koordinaattorit: Minna Ylilahti (Jyväskylän yliopisto, minna.ylilahti@jyu.fi) ja Jyrki Jyrkämä (Jyväskylän yliopisto, jyrki.jyrkama@jyu.fi)

Ikääntyminen on keskeisiä nyky-yhteiskuntaan vaikuttavia kehityskulkuja. Suuri osa ikääntymisen mukanaan tuomista ilmiöistä on vasta edessäpäin. Sukupolvien väliset suhteet ja eri-ikäisten asema näkyvät julkisessa keskustelussa. Niukkenevien resurssien ja epävarman talouden oloissa sukupolvien, erilaisten instituutioiden ja eri-ikäisten ihmisten asemasta tulee uudelleenmäärittelyn kohteita. Monet elämäntietä kannalta keskeiset asiat, kuten työ tai sosiaaliset suhteet, ovat muuttuneet ja muuntuvat edelleen. Ikääntyminen ja ikääntyvä yhteiskunta asettavat haasteita järjestelmille, palveluille ja ympäristölle sekä vaikuttavat konkreettisesti ihmisten arkielämään. Millaisia nämä asiat ovat ja millaisiin asioihin ikääntyminen todella vaikuttaa? Entä voivatko ilmiöt ja kehityskulut yllättää?

Työryhmään toivotaan niin teoreettisia kuin empiirisiäkin esityksiä ja pohdintoja ikääntymiseen, elämäntietä ja sukupolviin liittyen. Esitys voi perustua jo valmiisiin tai vasta suunnitteilla oleviin tutkimuksiin, ideoihin tai teoriakehittelyihin. Kaikenlaiset näkökulmat ikääntyvän yhteiskunnan tematiikkaan ja ilmiöihin ovat tervetulleita.

6 EU:n sääntelyn vaikutus työmarkkinoihin ja työntekijän asemaan

Koordinaattorit: Paul Jonker-Hoffrén (Turun yliopisto, paujon@utu.fi) ja Markku Sippola (Itä-Suomen yliopisto, markku.sippola@uef.fi)

Euroopan Unionin perusoikeuksiin kuuluu vapaus liikkua toiseen EU-maahan työn perässä. Muodollisesti EU:ssa on yhtenäiset työmarkkinat, sillä jokainen EU-kansalainen saa perustaa yrityksen missä tahansa ja myös etsiä työtä mistä tahansa EU:ssa.

Tässä työryhmässä pyritään jatkamaan keskustelua siitä, onko tämä vapaus todella tuonut olennaisia parannuksia Eurooppalaiseen työelämään. EU:n sääntely vaikuttaa työmarkkinoihin monella tavalla. Viime aikoina on ollut Suomessa paljon keskustelua rikkidirektiivin vaikutuksesta teollisuuden työpaikkoihin. Eräs kevään 2012 Euroopan Neuvoston ehdotuksista ei ole saanut yhtä paljon huomiota - nimittäin ehdotus rajoittaa liikkuvan työvoiman lakko-oikeutta. Toisessa kevään

direktiiviehdotuksessa pyrittiin määrittelemään maasta toiseen liikkuvan työvoiman vähimmäistyöehdot.

Työryhmään toivotaan esityksiä ja papereita jotka käsittelevät EU:n muodollisten normien toteutumista eri maissa, tai jotka käsittelevät sosiologisesta näkökulmasta työntekijän tai työmarkkinaosapuolen suhdetta EU:n sääntelyyn tai laajemmin EU:n työmarkkinoita.

7 EU-tutkimus

Koordinaattorit: Otto Auranen (Tampereen yliopisto, otto.auranen@uta.fi), Risto Heiskala (Tampereen yliopisto, risto.heiskala@uta.fi) ja Maria Åkerman (Tampereen yliopisto, maria.akerman@uta.fi)

Euroopan Unionilla on merkittävä vaikutus Unionin jäsenmaiden kansalaisyhteiskuntiin, julkishallintoon ja talouteen erilaisten politiikkalinjausten, säädösten, tiedontuotannon ym. kautta. Unioni pyrkii myös globaaliksi poliittiseksi ja taloudelliseksi voimatekijäksi. EU-tutkimuksen työryhmään toivotaan Euroopan Unionin kanssa työskentelevien tutkijoiden esityksiä. Työryhmän rajat ovat teoreettisesti ja menetelmällisesti väljät, ja niiden yhdistävänä tekijänä on tarkoituksena olla Euroopan Unioni yhteiskuntatieteellisenä tutkimuskohteena. Tervetulleita ovat myös eri vaiheissa olevien tutkimusten esittelyt. Esitykset voivat käsitellä esimerkiksi EU:n eri politiikka-alueita (talous, sosiaalipolitiikka, työllisyys, ympäristö, koulutus, tiede jne.) tai Unionin eri institutionaalisia tasoja liittovaltiosta alueisiin.

8 Goffman ja sosiologia

Koordinaattorit: Timo Kaukomaa (Helsingin yliopisto, timo.kaukomaa@helsinki.fi) ja Mika Simonen (Helsingin yliopisto, mika.simonen@helsinki.fi)

Ervin Goffmanin laaja tuotanto innoittaa sosiologeja yli tutkimusrajojen niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Goffmanin sosiologia antoi mahdollisuuksia nähdä arkivuorovaikutuksen ja institutionaalisen vuorovaikutuksen dynamiikka ja niiden jäsentymisen aiempaa perustavanlaatuisemmalla tavalla. Työryhmän perustamista on motivoinut Vastapainon uusi Goffman-kokoelma *Vuorovaikutuksen sosiologia* (2012).

Työryhmään pyydetään Goffmanin innoittamia esityksiä, jotka voivat liittyä alustajan omaan tutkimukseen, Goffmanin tiettyyn käsitteeseen tai julkaisuun. Myös uudet ”goffmanilaiset” keskustelunavaukset ovat tervetulleita. Esitelmät voivat koskea esimerkiksi dramaturgista sosiologiaa, kasvotyötä ja vuorovaikutusrituaaleja, sosiaalista poikkeavuutta tai kehysanalyysia. Esitelmissä voi pohtia Goffmanin ajatusten, metodien ja käsitteiden yhtymäkohtia ja sovellettavuutta muihin teoreettisiin ja empiirisiin kysymyksiin.

9 Hauras toimijuus

Koordinaattorit: Marja-Liisa Honkasalo (Turun yliopisto, marja-liisa.honkasalo@utu.fi) ja Anna Leppo (Helsingin yliopisto, anna.leppo@helsinki.fi)

Työryhmässä pohditaan toimijuuden kysymystä osana elämässä aina väistämättä läsnä olevaa haurautta ja epävarmuutta. Weberin ja Parsonsin traditioista lähtevä klassinen ymmärrys toiminnasta ja toimijuudesta on korostuneen rationaalinen ja päämääräorientoitunut, eikä sellaisena tavoita toimijuuden epäselviä, haavoittuvia ja epävarmoja piirteitä. Pragmatistinen ajattelu tuo keskusteluun prosessiluonteisen, habituaalisen toiminnan ja sen murtumakohdat (joissa toimijuus nousee), mutta näkökulma ei tavoita toiminnan elettyä ja sidoksista luonnetta esimerkiksi sairastamisen, kaoottisten elämäntilanteiden tai toimintaympäristöjen yhteydessä.

Työryhmään toivotaan puheenvuoroja elämän erilaisista haavoittuvista kohdista, tilanteista, ihmisistä ja ihmisryhmistä sekä toimintaympäristöistä. Ajatuksena ei kuitenkaan ole pelkästään erityisen ”haavoittuneiden” ihmisryhmän tarkastelusta, vaan tarkoituksena on tuoda elämä kaikessa muuntuvaisuudessaan mukaan sosiaalitieteelliseen keskusteluun. Tällöin kysymys hauraudesta on sairauden, kärsimyksen ja kuolevaisuuden muodossa jokaista toimijaa koskeva. Työryhmään kutsutaan empiirisiä, teoreettisia ja metodologisia puheenvuoroja elämän, haurauden, toimijuuden ja toiminnan erilaisten sidosten välisistä kytköksistä. Temaattisesti esitelmät voivat käsitellä monenlaisia teemoja kuten sairastamista, kuolemaa, sosiaalisten suhteiden ja yhteisöjen haavoittuvia piirteitä, erityisen hauraita ihmisryhmiä, terveydenhuollon käytäntöjä, ruumiillisuutta ja niin edelleen.

Perjantain sessio pidetään yhdessä Kaisa Ketokiven ja Olli Pyyhtisen koordinoiman *Belonging and Ways of Relating* –ryhmän kanssa (suomeksi).

10 Highly skilled migrants and Finland

Coordinators: Driss Habti (University of Eastern Finland, driss.habti@uef.fi) and Saara Koikkalainen (University of Lapland, saara.koikkalainen@ulapland.fi)

The mobility of highly skilled migrants has shot to the top of policy agenda around the globe, as the transfer of knowledge by tertiary educated migrants has become recognized as crucial for growth and competitiveness in the global economy.

The increase in highly skilled mobility has also affected Finland. From the outside the country enjoys an enviable media valorisation. Newsweek singled out Finland as one of ‘The world’s best countries’ in terms of education, health-care, quality of life, economic dynamism and political environment. Finnish schools are at the top of the ranking lists and Finland is one of the least corrupt countries in the world. Yet Finns characterize their own society with references to the difficulty of their language and having the highest suicide rate in Western Europe. Finns are a grim, silent population, which lives in an environment too harsh – in terms of climate and taxation – for most.

This working group examines highly skilled migration and Finland and welcomes papers that examine different phenomena related to incoming or outgoing migration. Do Finns move abroad for higher salaries, global careers or for the adventure? And what are the expectations and career prospects of migrants entering Finland?

11 Hyvinvoinnin ja eriarvoisuuden mekanismit

Koordinaattorit: Maria Ohisalo, (SOCCA, maria.ohisalo@hel.fi) ja Juho Saari, (Itä-Suomen yliopisto, juho.saari@uef.fi)

Työryhmässä tarkastellaan erilaisia hyvinvoinnin ja hyvinvointivaltion muutokseen liittyviä sosiaalisia mekanismeja. Hyvinvointiin liittyviä työryhmään soveltuvia teemoja ovat sekä resurssipohjaiseen että koettuun hyvinvointiin ja niiden muutokseen liittyvät määrälliset ja laadulliset tutkimukset. Vastaavasti hyvinvointivaltioon ja kansalaisyhteiskuntaan liittyviä soveliaita teemoja ovat kollektiiviset ja institutionaaliset muutokset, politiikkaprosessit ja tapahtumaketjut, sekä diskurssiavaruudet ja mielipiteet. Keskeinen yhdistävä teema on eriarvoisuus. Tarkastelut voivat kohdistua johonkin osajärjestelmään (esimerkiksi eläkkeet, työttömyysturva tai terveydenhuolto, ruokapankit) tai -ilmiöön (esimerkiksi yksinhuoltajuus, työttömyys, köyhyys tai asunnottomuus). Uusia mielenkiintoisia avauksia voi liittyä esimerkiksi Suomen suhteellisen aseman muutokseen, instituutioiden hallittuun tai hallitsemattomaan sopeuttamiseen, resurssipohjaisen ja koetun hyvinvoinnin vuorovaikutukseen, toimintakykyjen tutkimukseen, (sosiaalisten) innovaatioiden ja hyvinvointipolitiikan rajapintoihin tai köyhyyspolitiikan eri teemoihin. Työryhmään soveltuvat myös vertailevat tutkimukset ja Euroopan unionin tai globaalin hallinnan muutokseen liittyvät esitykset siltä osin kuin ne liittyvät edellä mainittuihin teemoihin.

12 Juhlimiskulttuurien tutkimuksen työryhmä

Koordinaattori: Ismo Kantola (Turun yliopisto, ikantola@utu.fi)

Työryhmä on kokoontunut säännöllisesti valtakunnallisilla sosiologipäivillä perustamisvuodestaan 2003. Työryhmän tarkoituksena on toimia keskustelufoorumina juhlaa, juhlamista ja juhlimiskäytänteiden muutosta koskevalle sosiologiselle tutkimukselle.

Juhlinta ei sosiologisessa perinteessä ensisijaisesti kuulune rationaalisen toiminnan piiriin. Onko juhlinnalla yhteiskunnallisesti merkittäviä seurauksia tai peräti odottamattomia sellaisia? Mikään ei estä kysymästä myös, mitkä ovat juhlinnan odottamattomat seuraukset silloin kun juhlan piti olla osa rationaalista toimintaa!

Juhlaa, juhlamista, ja juhlinnan yhteisöllistä merkitystä koskevien empiiristen ja teoreettisten tutkimusten - mukaan lukien tutkimussuunnitelmat - esittelyt ja sosiologiset keskustelupuheenvuorot ovat tervetulleita työryhmään!

13 Civilsamhället i förändring/Kansalaisyhteiskunta muutoksessa

I arbetsgruppen diskuteras frivilligorganisationer och stiftelser - som kan uppfattas som kärnan i det som kallas civilt samhälle - men också andra aktörer som de samarbetar med och som ställer krav och förväntningar på dem. Sådana är t.ex. staten, kommunerna, affärslivet och den informella medborgaraktivismen. Är organisationsfältet i stånd att anpassa sig till förändringarna i samhällsklimatet, såsom individualisering, globalisering och invandring samt trycket på kommersialisering och professionalisering? Vilka förhoppningar förknippas med det, och är de realistiska? Arbetsgruppen välkomnar teoretiska och empiriska föredrag på svenska och finska.

Työryhmässä keskustellaan vapaaehtoisjärjestöistä ja säätiöistä – joiden voidaan ajatella muodostavan kansalaisyhteiskunnan ytimen - mutta myös muista toimijoista joiden kanssa ne ovat yhteistyössä ja jotka asettavat niille vaatimuksia ja odotuksia. Niitä ovat esim. valtio, kunnat, liike-elämä ja epämuodollinen kansalaistoiminta. Pystyykö järjestökenttä sopeutumaan yhteiskunnallisen ilmaston muutokseen, kuten individualisaatioon, globalisaatioon ja maahanmuuttoon sekä kaupallistumisen ja professionaalistumisen paineisiin? Mitä toiveita siihen yhdistetään, ja ovatko ne realistisia? Työryhmään ovat tervetulleita teoreettiset ja empiiriset esitelmät suomeksi ja ruotsiksi.

Koordinaattorit: Mikko Lagerspetz (Åbo Akademi, mlagersp@abo.fi) ja Esa Konttinen (Jyväskylän yliopisto, esa.j.konttinen@jyu.fi)

14 Kasvatussosiologia ja koulutuspolitiikka

Koordinaattorit: Heikki Silvennoinen (Turun yliopisto, heansi@utu.fi) ja Janne Varjo (Helsingin yliopisto, janne.varjo@helsinki.fi)

Kasvatussosiologian ja koulutuspolitiikan teemaryhmä kutsuu koolle yhteiskunnallisen, vertailevan ja historiallisen kasvatustutkimuksen sekä koulutuksen politiikan ja hallinnan tutkijoita. Teemaryhmässä tarkastellaan analyttisesti ja kriittisesti kasvatusta ja koulutusta myöhäismoderneissa, niin ylikansallisesti kuin kansallisesti ja paikallisesti määrittävissä toimintaympäristöissä. Ryhmään toivotetaan tervetulleeksi eri tieteenalojen esityksiä ja keskustelunavauksia kasvatuksen sekä koulutuksen yhteiskunnallisista ulottuvuuksista.

15 Koulutussosiologia

Koordinaattori: Sakari Ahola (Turun yliopisto, sakaho@utu.fi)

Ryhmään ovat tervetulleita kaikki koulutuksen sosiologisesta, niin empiirisestä kuin teoreettisestakin tutkimuksesta kiinnostuneet. Ajankohtaiset tutkimusteemat voivat liittyä esimerkiksi koulutuksen rooliin nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, nuorten koulutusvalintoihin ja koulutukseen valikoitumiseen, koulutuksen ja työelämän suhteisiin tai koulutusjärjestelmien muutokseen. Erityisen tervetulleita ovat kaikki uudet näkökulmat ja avaukset koulutusilmaston ja sen yhteiskunnallisten yhteyksien tutkimiseen.

16 Kriminologia ja oikeussosiologia

Koordinaattorit: Petri Danielsson (Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, petri.danielsson@om.fi) ja Mikko Aaltonen (Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, mikko.e.aaltonen@om.fi).

Kriminologian ja oikeussosiologian työryhmään toivotaan esityksiä, jotka käsittelevät sosiaalista poikkeavuutta, rikollisuutta, sosiaalista kontrollia, seuraamusjärjestelmää, oikeuslaitosta tai kansalaisten suhdetta oikeudellisiin palveluihin. Esitykset voivat pohjautua niin tutkimussuunnitelmiin, käynnissä oleviin hankkeisiin kuin valmistuneisiin tutkimuksiin. Perinteiseen tapaan toivotetaan tervetulleeksi sekä teoreettiset että empiiriset rikollisuuden,

oikeuslaitoksen ja yhteiskunnan erilaisia kytkentöjä käsittelevät esitykset, kuin myös rikollisuutta ja sen kontrollia kriittisesti arvioivat pohdinnat.

17 Kulttuuri ja kulutus

Koordinaattori: Semi Purhonen (Helsingin yliopisto, semi.purhonen@helsinki.fi)

Työryhmään ovat tervetulleita erilaiset kulttuuria ja/tai kulutusta sosiologisesti jäsentävät esitelmät. Työryhmän raamit ovat leveät: tervetulleita ovat sekä empiiriset että teoreettisemmat esitelmät, vaiheessa olevista työpapereista aina valmiimpiin tutkimuksiin. Tarkastelun kohteiksi käyvät sisällöllisesti kaikenlaiset kulttuurin ja kulutuksen alueet niin suomalaisessa kuin kansainvälisemmässäkin katsannossa (kyseeseen voivat siten tulla yhtä hyvin esimerkiksi ruoka, kirjallisuus, musiikki, pukeutuminen, elokuvat, muoti, urheilu, huumeet, internet, jne.). Niin ikään esitelmien teoreettiset lähtökohdat (ei siis vain esimerkiksi Bourdieu, Skeggs, Peterson tai Lahire, vaan miksei myös Simmel, Goffman, Elias, Goldthorpe, Willis, Veblen, jne.) samoin kuin menetelmälliset lähestymistavatkin voivat vaihdella monipuolisesti.

18 Kulutus ja elämäntavat

Koordinaattorit: Pekka Räsänen (Turun yliopisto, pekka.rasanen@utu.fi) ja Outi Sarpila (Turun yliopisto, outi.sarpila@utu.fi)

Kulutukseen ja elämäntapoihin kiinnittyviä ilmiöitä tarkastellaan sosiologiassa mitä moninaisimmista teoreettisista näkökulmista. Esimerkiksi perinteisillä rakenne- ja yksilökeskeisillä lähestymistavoilla on pitkät perinteet kulttuurin ja vapaa-ajan kulutuksen tarkastelussa. Toisaalta vaikkapa teknologian ja median tarkastelu tulee usein lähelle tiedonsosiologista pohdiskelua. Empiirisissä tutkimuksissa aineistojen ja menetelmien kirjo on niin ikään moninainen. Voisiko eri teoreettisten ja empiiristen lähestymistapojen välillä olla kuitenkin enemmän vuoropuhelua? Kulutus ja elämäntavat -työryhmä kutsuu sosiologit pohtimaan tätä kysymystä. Työryhmään toivotaan teoreettisia ja empiirisiä alustuksia kulutuksen ja elämäntapojen sosiologiasta.

19 Liikkuvuuden ja kuulumisen tietokäytännöt

Koordinaattorit: Marja Alastalo, (Tampereen yliopisto, marja.alastalo@uta.fi), Riikka Homanen, (Tampereen yliopisto, riikka.homanen@uta.fi), Anitta Kynsilehto (Tampereen yliopisto, anitta.kynsilehto@uta.fi) ja Pekka Rantanen (Tampereen yliopisto, pekka.j.rantanen@uta.fi)

Ihmiset liikkuvat yhä enemmän valtiollisten rajojen yli ja ovat sidoksissa samanaikaisesti virallisesti ja epävirallisesti useampaan kansalliseen ja sosiaaliseen tilaan. Muuttoliikkeiden myötä yksilön työelämä ja perhe-elämä voivat sijoittua eri maihin, joissa hänellä on kansainvälisten sopimusten ja tulo- ja lähtömaan käytäntöjen mukaan erilaisia oikeuksia ja velvollisuuksia. Kansallinen kuuluminen on moninaista ja muun muassa viranomaiskäytäntöihin sidottua. Tieto kuulumisesta ja liikkuvuudesta on kuitenkin rajallista, koska tietojärjestelmät eivät tavoita kaikkia liikkujia eivätkä edes pysty käsitteellistämään moninaista ja osittaista kuulumista väestöön tai muuhun sosiaaliseen yhteisöön. Joskus tietojärjestelmät tarkoituksella sulkevat osan rajoja ylittävistä ulos tai rajoja

ylittävällä henkilöllä voi olla perusteltuja syitä vältellä järjestelmään kuulumista. Kutsumme työryhmäämme sekä empiirisiä että teoreettisia esityksiä, joissa pohditaan sitä, miten virallinen ja epävirallinen tieto tästä ihmisten yllirajaisesta liikkumisesta muodostuu. Minkälaiset toimijatahot pääsevät määrittelemään tätä tiedon tuotantoa? Miten yhteiskuntatutkija itse tavoittaa liikkujat?

20 Nuoruuden suuria odotuksia odottamattomissa olosuhteissa

Koordinaattori: Sanna Aaltonen (Nuorisotutkimusverkosto, sanna.aaltonen@nuorisotutkimus.fi)

Nuoret ovat ihmisryhmä, jonka kautta käsitellään kansakunnan tulevaisuuteen liittyviä odotuksia, uhkia ja pelkoja. Yhtäältä nuoriin ladataan toiveita valoisammasta tulevaisuudesta, toisaalta heitä pidetään yhteiskunnan rakenteita horjuttavana ja huolta herättävänä riskiryhmänä. Nuorisotutkijat ovat huomauttaneet, että nuorten elämäntilanteita arvioidaan herkästi aiempien sukupolvien standardeilla, epäonnistumisen kehyksessä, vaikka yhteiskunnalliset reunaehdot ovat muuttuneet radikaalisti siitä, mihin suuret ikäluokat tottuivat. Hyväkään koulutus ei takaa työpaikkaa, pätkätyöläisyys ja palkattomat harjoittelut eivät ole enää astinlauta vakaalle uralle, aikuisuus on keksittävä uudelleen. Työryhmässä tarkastellaan sosiologisen nuorisotutkimuksen keinoilla sitä, miten nuoret raivaavat reittejä aikuisuuteen odotusten ja odottamattomien yhteiskunnallisten muutosten kehyksessä. Työryhmään ovat tervetulleita niin empiiriset kuin teoreettiset pohdinnat, jotka liittyvät nuoruuteen, nuorten odotettujen ja odottamattomien elämäntilanteiden analysointiin sekä nuorten asemaan epävarmuuden värityksessä yhteiskunnassa. Esityksissä voi myös tarkastella sosiologisen nuorisotutkimuksen ajanmukaisuutta ja pohtia esimerkiksi sitä, miten nuorisotutkimuksen perinteiset käsitteet, kuten transitio, pystyvät tavoittamaan moninaistuvia ja odottamattomia elämäntilanteita?

21 Perhesuhteet

Koordinaattorit: Johanna Mykkänen (Jyväskylän yliopisto, johanna.mykkanen@jyu.fi) ja Petteri Eerola (Jyväskylän yliopisto, petteri.eerola@jyu.fi)

Perhe on yksi keskeisimmistä yhteiskunnallisista instituutioista sekä ensimmäinen, johon lapsi syntyessään socialisoituu. Perheessä muodostuvat myös ensimmäiset ihmissuhteet; niin aikuisten ja lasten väliset kuin myös keskinäiset suhteet. Perhe-elämään liittyy myös paljon erilaisia odotuksia ja toiveita, jotka pohjautuvat käsityksiimme siitä, mitä perhe on tai mitä sen tulisi olla. Vaikka toisistaan poikkeavat perhemuodot ovat lisääntyneet ja käsitykset perheestä laajentuneet, yhteistä erilaisille perheille ja perhemuodoille on se, että niiden pohjana ovat ihmisten väliset suhteet.

Pohdimme työryhmässämme millaisia perheitä ja perhesuhteita yhteiskuntamme pitää sisällään sekä millaiset tekijät tämän päivän perheitä ja perhesuhteita määrittelevät. Olemme kiinnostuneita myös siitä, miten perhesuhteet rakentuvat ja millaisia ehtoja, rajoja ja mahdollisuuksia niiden sisältä ja väliltä löytyy. Kysymme myös, millaisia lapsuuksia ja vanhemmuuksia erilaisissa perhekäytännöissä rakennetaan ja millaisia ikkunoita toisistaan poikkeavat perhediskurssit avaavat aikamme perhesuhteisiin. Kutsumme mukaan esityksiä perhemuodosta ja -tilanteesta riippumatta ja keskustelemaan kaikki aiheesta kiinnostuneet!

22 Poliittinen sosiologia - mitä nyt ja mitä seuraavaksi?

Koordinaattorit: Veikko Eranti (veikko.eranti@helsinki.fi) ja Lotta Junnilainen (lotta.junnilainen@helsinki.fi), HEPO (Helsinki Research Group for Political Sociology), www.politicalsociology.org

Odottamattomat seuraukset ovat poliittisen sosiologian keskiössä. Mitä seuraa Perussuomalaisten vaalivoitosta? Millaisia ovat erilaisten sähköisten osallistumiskanavien vaikutukset? Mikä on poliittista kaupunkirakenteesta? Mitä on suomalainen ja eurooppalainen populismi? Millaisia ovat eriytyvien elämänpiirien seuraukset? Mitä on se, mitä emme osaa edes odottaa?

Poliittisen sosiologian työryhmä pureutuu muuttuvan yhteiskunnan, demokratian, ja osallistumisen kysymyksiin. Hahmottelemme 2010-luvun demokratian ydinkysymyksiä, laajentuvaa osallistumista ja sen epätasaista jakautumista. Miten tutkimus saa kiinni nopeasti tapahtuvista poliittisista muutoksista? Toivomme esityksiä erilaisista tässä ajassa ja ajankohtaisissa yhteiskunnallisissa muutoksissa kiinni olevista teemoista.

Työryhmässä keskitytään ajatustenvaihtoon ja keskusteluun. Alustukset ovat kestoaltaan maksimissaan 10 minuuttia ja sisältävät yhden, selkeän argumentin. Alustukset ja argumentit voivat olla teoreettisia, empiirisiä tai menetelmällisiä. Tarkoituksena on herättää kysymyksiä, synnyttää uusia lähestymistapoja ja etsiä odottamattomia lopputuloksia.

23 Politics of belonging and everyday encounters

Coordinators: Suvi Keskinen (suvkes@utu.fi) and Chuan-Ying Liu (chuan-ying.liu@utu.fi)

Debates on the meaning and effects of difference, migration, multiculturalism and racism have been prominent in the public sphere both in Europe and elsewhere. The debates center around questions of belonging and boundary making: how are nations and nation-states imagined, who can self-evidently claim belong, whose belonging is deemed marginal or un-imaginable, and on what grounds is belonging possible. This politics of belonging articulates notions of race, ethnicity, gender, class, education and religion in a variety of ways. While the distinctions of Western/non-Western and secularism/Islam occupy a central position, an emphasis on the need to adopt a selective approach towards migration has strengthened in the wake of the economic crisis. Thus, constructions of 'desired' and 'undesired' migrants build on notions of perceived skills, education and economic contributions, but also on presumptions of cultural, gendered and sexualised practices.

How do migrants and racialised minorities negotiate, contest and transform othering discourses and organise their lives in the context of tightening immigration legislations, contradictory policies and media coverage, as well as local activities? What are the possibilities and experiences of building alliances, solidarity and dialogue across differences and what kind of spaces do everyday encounters provide for such processes? Presentations on the politics of belonging and everyday negotiations with gendered, ethnicised and racialised categorisations are welcome to the workshop.

24 Politisaation tilat ja taktiikat

Koordinaattorit: Hanna-Mari Husu (Jyväskylän yliopisto, hanna-mari.husu@jyu.fi), Laura Lyytikäinen (Helsingin yliopisto, laura.lyytikainen@helsinki.fi) ja Suvi Salmenniemi (Turun yliopisto, suvi.salmenniemi@utu.fi)

Työryhmä tarkastelee politisaation prosesseja, tiloja ja toimijoita kansallisessa, kansainvälisessä ja transnationaalissa kontekstissa. Politisaatio on poliittisen tilan avaamista ja uusien kysymysten, näkökulmien ja ristiriitojen nostamista julkiseen keskusteluun. Politisaation käsitteen kautta on mahdollista analysoida demokratian ehtoja ja käytäntöjä sekä poliittisen toiminnan mahdollisuuksia erilaisissa poliittisissa kulttuureissa. Politisaatiota tapahtuu muun muassa kansalaisjärjestöissä, yhteiskunnallisissa liikkeissä, mediassa, parlamentissa, mielenosoituksissa ja performansseissa. Politisaation prosessit myös jäsentyvät keskeisesti sukupuolen, luokan, sukupolven ja monien muiden erojen mukaan. Esitykset voivat tarkastella esimerkiksi seuraavanlaisia kysymyksiä: Kuinka politiikasta puhutaan ja kuinka kysymyksistä tehdään poliittisia? Mitkä kysymykset nostetaan julkiseen poliittiseen keskusteluun ja mistä taas vaietaan? Millaisia mahdollisuuksia ja keinoja yhteiskunnallisten kysymysten politisointiin tarjoutuu? Millaisia teoreettisia välineitä voimme hyödyntää politisaation tutkimuksessa? Työryhmään ovat tervetulleita aihetta käsittelevät sekä empiiriset että teoreettiset esitykset.

25 Prekaari elämä

Koordinaattorit: Mikko Jakonen (Jyväskylän yliopisto, mikko.p.jakonen@jyu.fi) ja Eeva Jokinen (Itä-Suomen yliopisto, eeva.jokinen@uef.fi)

Prekariaatista, prekarisaatiosta ja prekaareista subjekteista on puhuttu paljon viimeisten vuosien aikana. Prekarisaatiota koskeva tutkimus on yhä tärkeämpää erityisesti talouskriisin jälkeen. Etelä-Euroopan maissa prekarisaatio eli yhteiskunnan, työn ja elämän epävakautuminen on ollut jo pitkään tunnustettu lähtökohta. Erityisesti prekarisaatio koskee nuoria, jotka kamppailevat paikoin 50 % työttömyyden kanssa, mutta yleinen epävarmuus ja suunnan puuttuminen leimaavat kaikkia talouskriisin ja talouskurin vaivaamia maita. Prekarisaatio ei siis ole vain Etelä-Euroopan ilmiö. Vaikka Saksan taloudellinen tilanne on säilynyt verrattain hyvänä ja työttömyys kurissa, laskee Saksan tilastokeskus prekaaria työvoimaa (epäsäännöllisissä työsuhteissa, pätkätoissa, vuokratöissä jne.) olevan jo yksi neljäsosa työvoimasta. Työttömyys pysyy kurissa heikentämällä työehtoja ja luomalla aivan uudenlaista pätkätyöjärjestelmää työmarkkinoille ja suuri osa uusista työpaikoista syntyy nimenomaan prekaariin työhön. Sama kehitys voidaan nähdä myös muissa Euroopan maissa. Prekarisaation ja prekariaatin käsitteet ovat murtautuneet myös angloamerikkalaiseen yhteiskuntatieteeseen, ei vähiten huiman suosion saaneen Guy Standingin ”vaarallista” prekariaattia käsittelevän teoksen myötä. Myös esimerkiksi Japanissa prekariaatti-keskustelu on voimistunut yhteiskuntatieteilijöiden parissa ja Kiinassa kysymys ”muurahaiskansasta” on akuutti ja arkipäiväinen. USA:ssa prekarisaatiolla on aivan erityinen luonne, joka liittyy voimakkaaseen *workfare* -politiikkaan. Lyhyesti sanottuna, prekarisaatio koskettaa kaikkia maailman merkittäviä talousjättejä ja se tulee leimaamaan arkipäivän elämää 2000 -luvun alkupuolella. Kuinka suureksi ilmiö muodostuu, jää nähtäväksi. Varmaa on kuitenkin vain epävarmuus, jonka myöntävät jo poliitikotkin.

Tässä työryhmässä haluamme tarkastella prekaaria elämää yleensä ja erityisesti uusliberalistisessa yhteiskunnassa. Uusliberalismi on epäselvästä ja käsitteen poliittisesta luonteesta huolimatta tärkeä taustatekijä, joka leimaa siirtymää hyvinvointiyhteiskunnasta työkyvyn (*workfare*) yhteiskuntaan.

Työkyvyn yhteiskunnassa hyvinvointi rakentuu yhä enemmän yksilön ja hänen ”turvaverkostonsa” kyvystä tehdä palkkatyötä epävarmoilla työmarkkinoilla. Siksi olemme kiinnostuneet niistä varsin arkipäiväisistä ilmiöistä ja asioista, jotka liittyvät kamppailuun työn hakemisessa, sen tekemisessä ja työsuhteen ylläpitämisessä. Millaisia vaikutuksia prekaarilla työelämällä on ihmisten arkipäiväiseen toimintaan, heidän tunne-elämäänsä, sosiaalisiin suhteisiin, perhe-elämään, koulutukseen, taloudelliseen tilanteeseen ja niin edelleen. Millaisia toiveita ja pelkoja prekaariin arkeen liittyy? Millaista on jokapäiväinen selviytyminen prekarisoituvassa yhteiskunnassa? Entä kuinka yhteiskunnalliset instituutiot reagoivat prekarisaatioon? Kuinka esimerkiksi sosiaaliturvajärjestelmä, terveydenhoito ja koulutus -instituutiot kykenevät vastaamaan prekaarin yhteiskunnan vaatimuksiin? Millaista yhteiskuntapoliittista ohjausta prekaari yhteiskunta voisi tarvita: onko esimerkiksi puhe syrjäytymisestä ymmärrettävä juuri prekaarin yhteiskunnan kontekstissa? Tämän lisäksi olemme kiinnostuneita prekarisaation ja työelämän prekarisoitumisen vaikutuksista politiikkaan, ammattiyhdistystoimintaan ja kolmannen sektorin toimintaan. Työryhmässä voidaan käsitellä niin suomalaisia kuin globaaleja esimerkkitapauksia elämästä prekaarissa yhteiskunnassa, sekä teoreettisia katsauksia prekarisaation teoriaan.

26 Puhetta työurista, työhön osallistumisesta, työeläkejärjestelmästä ja taloudesta: odottamattomia vai odotettuja kehityskulkuja?

Koordinaattorit: Päivi Husman (Työterveyslaitos, (paivi.husman@ttl.fi) ja Jan-Erik Johanson (Tampereen yliopisto, jan-erik.johanson@uta.fi)

Pitääkö työuria pidentää - tuottaako se hyvinvointia ja mihin kaikkeen työurien pituus vaikuttaa yhteiskunnassa, politiikassa ja taloudessa? Mitkä ovat työeläkejärjestelmän yhteydet työurien pituuteen? Tarvitseeko työura käsitteellistä uudelleenmäärittelyä? Voidaanko työelämän laatutekijöitä kehittämällä välttää eläkeiän nosto? Miten uudet työn tekemiset tavat vaikuttavat työhön osallistumiseen? Miten työeläkejärjestelmä pystyy ottamaan vastaan eliniän pidentymiseen liittyvät muutokset? Ovatko kehityskulut ennakoitavissa vai odottamatta eteen putoavia?

Työryhmässä tarkastellaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ponnella nousseita työhön osallistumisasteen parantamisen, työurien pidentämisen ja suomalaisen eläkejärjestelmän kestävyys kysymyksiä. Viime vuosien työuradiskurssi ja -retoriikka on kietoutunut julkisen talouden kestävyysvajelaskelmien ympärille. Samalla tarkastelunäkökulma on kapeutunut joko-tai ajatteluun: eläkeiän nosto/työelämän laadun parantaminen, eläkemaksujen nosto/eläke-etuuksien leikkaaminen. Taivaanrannalle maalatut uhkakuvat liittyvät hyvinvointivaltion rahoitukseen, palvelujen ja eläkejärjestelmän maksupohjan kestävyys.

Ryhmän teema-alue kattaa monia tieteenaloja ja tieteellisiä keskusteluja. Työryhmään ovat tervetulleita esitykset, joissa pohditaan työuraa ja työhön osallistumista eläkejärjestelmän ja laajemmin sosiaalivakuutuksen, työelämän laadun, työhyvinvoinnin ja työn kehittämisen näkökulmista esimerkiksi sosiologisessa, sosiaali- ja monitieteisessä viitekehyksessä. Niin tutkimus- kuin kehittämishankkeet (teoreettiset ja empiiriset, laadulliset ja määrälliset) sekä keskustelunavaukset ja arviointi-, mittari- ja metodologiapaperit sopivat työryhmään. Tarkastelu voi olla esimerkiksi yhteiskunnan, palvelujärjestelmän, sosiaalivakuutuksen, työorganisaation tai yksilön näkökulmasta lähtevä. Työryhmä on yksipäiväinen ja kokoontuu torstaina.

27 Rahapelaamisen sosiologia

Koordinaattori: Johanna Järvinen-Tassopoulos (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, johanna.jarvinen-tassopoulos@thl.fi)

Vuosikymmeniä sitten uhkapelaamiseen suhtauduttiin Suomessa moraalisenä väärintekona ja jopa syntinä, jolla oli sosiaalisia, taloudellisia ja juridisia seurauksia. Myöhemmin riippuvuus alkoi dominoida ongelmallista rahapelaamista koskevaa diskurssia ja vähitellen synnistä tuli sairaus. Kuka olisikaan uskonut, että jonain päivänä pelaamalla rahasta voisi ansaita elantonsa ja kuulua harvojen ja valikoituneiden ammattilaisten eliittiin?

Työryhmässä on tarkoitus pohtia rahapelaamiseen, rahapelitoimintaan ja – politiikkaan liittyviä odottamattomia seurauksia, ilmiöiden muutoksia ja käsitteiden tarkennuksia. Rahapelaaminen tuottaa sekä hyötyjä että haittoja yhteiskunnalle. Kansalaisten suhtautuminen raha- ja ongelmapelaamiseen riippuu vallitsevista arvoista ja asenteista. Oliko nettipokeri sittenkin pelkkä globaali mediailmiö? Loppuiko suomalaisten nuorten rahapelaaminen uuteen ikärajaan? Minkälaisia ovat sosiaalisen median rahapelit ja minkälaisia uusia piirteitä ja houkutuslauseita niihin liittyy? Mikä järjestelmä voisi olla suomalaisen yksinoikeusjärjestelmän odottamaton seuraus? Kuinka selkeä ilmiö on ongelmapelaaminen, jos huomioi rahapelaajien iän, sukupuolen ja ammatin ohella yhteiskuntaluokan?

Työryhmään ovat tervetulleita niin tutkijat kuin opiskelijat kertomaan tekeillä olevista tutkimuksistaan ja keskustelemaan näkemyksistään rahapelaamisen merkityksistä nyky-yhteiskunnassa.

28 Sosiaalinen eriarvoisuus

Koordinaattorit: Jani Erola (Turun yliopisto, jani.erola@utu.fi) ja Juho Härkönen (Turun yliopisto, Tukholman yliopisto, juho.harkonen@utu.fi / juho.harkonen@sociology.su.se)

Työryhmässä käsitellään sosiaalista eriarvoisuutta sen empiirisesti havaittavissa olevissa muodoissa. Eriarvoisuudella tarkoitetaan tässä mitä tahansa sosiaalisen stratifikaation muotoa, joka luo systemaattista eriarvoisuutta erilaisten sosiaalisten ryhmien välille. Työryhmään toivotaan kvantitatiivisia tutkimuksia sosiaalisen eriarvoisuuden syistä ja erityisesti sen eri muotoja selittävästä mekanismeista. Ne voivat käsitellä eriarvoisuuden tavallisia ilmenemismuotoja, kuten koulutusta, luokka-asemaa ja tuloja, tai näiden erojen syntyä selittäviä prosesseja esimerkiksi perheellistymisessä ja perhetaustassa, työmarkkinoilla, terveydessä tai hyvinvointivaltion instituutioissa. Esitelmien perusteella etsitään vastausta Gerhart Lenskin esittämään sosiaalisen eriarvoisuuden peruskysymykseen: "Kuka saa mitäkin ja miksi?"

29 SOSRI - Sosiaalinen rikosseuraamusalalla

Koordinaattorit: Henrik Linderborg (Rikosseuraamuslaitos, henrik.linderborg@om.fi), Tytti Lassila (Rikosseuraamuslaitos, tytti.lassila@om.fi) ja Mari Suonio (Itä-Suomen yliopisto, mari.suonio@uef.fi)

Rikosseuraamusalalla on tapahtunut viimeisien vuosien aikana paljon muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet rikosentekijöiden kanssa tehtävään työhön, ja keinoihin uusintarikollisuuden vähentämisessä. Sosiaalisen näkökulma on tärkeä perinteisesti juridisessa viitekehyksessä toimivassa rikosoikeudessa. Sosiaalityöllä ja sosiaalisella tuella on oma roolinsa tässä työssä, ja niitä on syytä tarkastella tieteellisen tutkimuksen kautta rikosseuraamusalan kontekstissa, koska rikosseuraamusalalla tarvitaan näkemystä rikollisuuden sosiaalisista kytkennöistä ja niihin vaikuttamisesta. Tarve sosiaalisten kytkentöjen ymmärryksen lisäämiseksi on välttämätöntä paitsi koko ajan monitahoisempien rikollisuuteen kytkeytyvien sosiaalisten ongelmien myös rangaistusten tavoitteiden rikollisuuteen ja rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttamisen luonteen vuoksi. Työryhmään pyydetään abstrakteja esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin liittyen: Mikä on sosiaalityön rooli uusintarikollisuuden vähentämisessä? Millaisia ovat sosiaalityön viitekehys, menetelmät, kohteet ja toiminta rikosseuraamusalalla vankilatyössä ja yhdyskuntaseuraamustyössä? Mitä ovat luonteeltaan ne sosiaaliset mekanismit, joilla on myötävaikutusta rikollisen käyttäytymisen syihin ja seurauksiin? Mitä ovat sosiaalisen näkökulmasta rikollisuuden – entä rankaisun odottamattomat seuraukset?

Työryhmän vetäjät ovat toimittamassa tieteellistä kokoomateosta Risen julkaisusarjaan aiheesta ”Sosiaalityö ja sosiaalinen tuki rikosseuraamusalalla”. Työryhmään ovat tervetulleita kaikki rikosseuraamusalan tilasta ja tulevaisuudesta kiinnostuneet, jotka ovat jäsentäneet rikosseuraamusalaa ja uusintarikollisuuden vähentämistä esimerkiksi kasautuneiden, sosiaalisten ongelmien tai niihin vaikuttamaan pyrkivän sosiaalisen tuen näkökulmasta.

30 Subjektiivinen hyvinvointi

Koordinaattorit: Antti Kouvo, Itä-Suomen yliopisto (anttikou@uef.fi) ja Arttu Saarinen, Turun yliopisto (aosaar@utu.fi)

Pohjoismaisessa traditiossa hyvinvointia on mitattu perinteisemmin objektiivisten tekijöiden kuten taloudellisten resurssien kautta. Subjektiivisen hyvinvoinnin mittaaminen on kuitenkin noussut yhä tärkeämpään rooliin muun muassa elintason nousun myötä. Esimerkiksi erilaiset subjektiivisen hyvinvoinnin tutkimukset ovat tuoneet esille, että tietyn rajan jälkeen taloudellisten resurssien eli tulojen lisäys ei enää lisää onnellisuutta. Työryhmän tavoitteena on kartoittaa, minkälaista subjektiiviseen hyvinvointiin liittyvää tutkimusta Suomessa parhaillaan tehdään. Mukaan toivotaan niin terveystutkijoita, onnellisuustutkijoita kuin tulonjakotutkijoitakin. Tutkimukset voivat olla luonteeltaan niin määrällisiä, laadullisia kuin teoreettisiakin. Mikäli työryhmässä oikein innostutaan sosiologiseeraamaan, toivomme ryhmän toimivan ponnahduslautana pysyvämmällekin verkostomuotoiselle yhteistyölle aiheesta kiinnostuneiden kesken.

31 Taiteistunut tulevaisuus

Koordinaattorit: Pia Houni (Työterveyslaitos, pia.houni@ttl.fi) ja Sari Karttunen (Cupore, sari.karttunen@cupore.fi)

Taiteilijoita houkutellessaan soluttautumaan yhä aktiivisemmin yhteiskunnan erilaisille sektoreille, laitoksiin ja yhteisöihin, joissa taiteella uskotaan olevan hyvää tekevää vaikutus. Yritykset pestäävät taiteilijoita edistämään työntekijöidensä hyvinvointia ja fasilitoimaan innovointiprosessejaan. Osa taiteen kentästä viljelee soveltavan käytön retoriikkaa ja uskoo

löytävänsä elannon ja mielekkään työn sitä kautta, osa taiteilijoista sen sijaan näkee tehtäväkseen vain ja ainoastaan taiteen tekemisen. Millaiset asiat liikuttelevat taiteen tekemisen arkea nyt ja tulevaisuudessa? Kuka tai mikä päättää tai ohjaa taiteilijoiden työtä – kulttuuri-, koulutus-, elinkeino- vai sosiaalipolitiikka? Miten kiristynvä talous tai kestävä kehityksen periaatteet vaikuttavat tulevaisuudessa taiteelliseen työhön? Työryhmään kutsutaan ilman ammatti-, oppiala- tai koulutusrajoja erilaisia taiteeseen ja kulttuuriin liittyviä puheenvuoroja.

32 Terveyden sosiologia

Koordinaattori: Ossi Rahkonen (Helsingin yliopisto, ossi.rahkonen@helsinki.fi)

Terveyssosiologian ryhmässä tarkastellaan terveyteen ja sairauteen liittyviä kysymyksiä erilaisista teoreettisista näkökulmista ja menetelmällisistä lähestymistavoista. Työryhmään ovat tervetulleita kaikenlaiset terveyteen ja sairauteen liittyvät tutkimukset, alkuvaiheessa olevat tutkimussuunnitelmat ja valmiiden tutkimusten esittelyt.

33 Tieto, tiede ja innovaatiot

Koordinaattorit: Ilkka Pirttilä (Työterveyslaitos, ilkka.pirttila@gmail.com) ja Ilkka Kauppinen (Jyväskylän yliopisto, ilkka.j.kauppinen@jyu.fi)

Todellisuuden erilaisilla ilmiöillä - kaivosongelmista presidenttien vaaleihin - on odottamattomia seurauksia. Erilaiset tiedonmuodot - muun muassa tiede, teknologia, mediaesitykset ja innovaatiot - ovat kaikki ihmisten rationaalisia välineitä ymmärtää niin odotettuja kuin odottamattomiakin seurauksia.

Tämä ryhmä pohtii erityisesti ihmisen rationaalisen toiminnan kolmea tyyppiä tietoa, tiedettä ja innovaatiota; mutta myös muita tiedonmuotoja (ideologioista taiteellisiin esityksiin). Täten ryhmään ovat tervetulleita ensinnäkin sellaiset esitykset, jotka tarkastelevat sosiologisten silmälasien läpi sellaisia yhteiskunnallisia ilmiöitä, joissa rationaaliset ja tietoiset todellisuustulkinnat (=tieto) ovat keskeisiä. Toiseksi työryhmään toivotaan tarkasteluja, jotka liikkuvat tiedonsosiologian ja ”tiedonfilosofian” (metodologian) rajapinnoilla; kuten myös tiedonsosiologian ja muiden erityissosiologioiden rajamailla. Näin työryhmään sopivat hyvin myös tieteeseen kohdistuneet analyysit, joissa pohditaan tiedontuotannon rakenteellisessa kontekstissa tapahtuneiden muutosten vaikutuksia sille, miten erilaisia tiedonmuotoja arvotetaan ja millä tavoin tiedontuotannon vaikuttavia olosuhteita pyritään oikeuttamaan.

Kaiken kaikkiaan työryhmä haluaa kutsua kokoon tiedon tutkimuksesta kiinnostuneet sosiologit ja täten elvyttää eloon aiemmin toimineen tiedonsosiologian verkoston. Esitykset voivat olla teemaa eli erilaisia yhteiskunnallisia tietoilmiöitä puntaroivia kommenttipuheenvuoroja, tutkimusideoita, oman tutkimuksen metodologian tai tulosten esittelyjä tai tutkimusalueen ”teoriaa” pohtivia katsauksia.

34 Tietojärjestelmät ja työkäytännöt (- case sosiaali- ja terveydenhuolto)

Koordinaattori: Raija Koskinen (Helsingin yliopisto, raija.koskinen@helsinki.fi)

Työryhmässä tarkastellaan tietojärjestelmien käytön vaikutuksia erityisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla tehtävään käytännön työhön. Työryhmässä haetaan aiheeseen liittyvien ilmiöiden ymmärtämiseksi uusia teoreettisia ja tutkimusmenetelmällisiä avauksia. Työryhmään ovat tervetulleita aiheen mukaiset tutkimussuunnitelmat ja valmiiden tutkimusten esittelyt.

35 Transnational and local: The social integration of immigrant communities

Coordinator: Östen Wahlbeck (SSKH, University of Helsinki, osten.wahlbeck@helsinki.fi)

The workshop ‘Transnational and local’ explores integration of immigrants in a local context in Finland and on how these integrative aspects are related to transnationalism. It can be argued that contemporary immigrant integration processes are simultaneously both transnational and local, rather than strictly bounded by a national Finnish context. The workshop is related to the Academy of Finland project “Transnational and local” but also invites new researchers with similar research interests. The papers relate to on-going international academic debates about social integration and transnationalism. The workshop invites papers that simultaneously discuss both the growing role of transnationalism among immigrant communities and how the processes of immigrant integration can be studied at a local level. This involves studies of the social integration of immigrant communities from a longitudinal perspective and also studies of the growing role of new European-wide policies in immigrant integration projects. The language of the workshop is English.

36 Tunteiden sosiologia

Koordinaattorit: Juha Klemelä (Turun yliopisto, jklemela@utu.fi), Katariina Löfblom (Turun yliopisto, katariina.lofblom@utu.fi), Vuokko Härmä (Helsingin yliopisto, vuokko.harma@helsinki.fi)

Tunteiden sosiologiassa tutkitaan, miten tunteet vaikuttavat ihmisten toimintaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, miten tunteita syntyy vuorovaikutuksen tuloksena ja miten tunteet ilmenevät koettuina, artikuloituina ja kulttuurissa. Kohdetta voidaan tarkastella niin selittämisen kuin ymmärtämisenkin kannalta, niin teoreettisesti kuin empiirisestikin ja niin mikro- kuin makrotasollakin. Edellisten vuosien tapaan kaikki tunneteemaa sivuavatkin esitelmät ovat tervetulleita työryhmään – näkökulmasta, aineistoista tai metodeista riippumatta.

37 Työn uudet järjestykset/The new work orders

Koordinaattorit: Lena Näre (Helsingin yliopisto, lena.nare@helsinki.fi) ja Antero Olakivi (Helsingin yliopisto, antero.olakivi@helsinki.fi)

Työn uudet järjestykset -työryhmän teemana on työelämässä käynnissä oleva murros ja sen tuottamat uudet järjestykset ja hierarkiat sekä odottamattomat seuraukset. Työelämä on murroksessa

länsimaissa, Suomi mukaan lukien. Murroksen taustalla ovat maailmanlaajuinen taloudellinen kriisi, uusliberaalin globalisoituvan talouden vaatimukset (esim. tuotannon pako halpatyövoiman maihin, tuotannon ja työn joustavuus-, tuottavuus- ja tehokkuusvaatimusten lisääntyminen, uuden julkishallintomallin tuomat organisaatiomuutokset), sekä lisääntynyt työperäinen maahanmuutto ja laajalle levinnyt työn prekarisaatio. Työryhmässä pohditaan mitä kaikkea odotettua ja odottamatonta tästä seuraa.

Työryhmäesityksissä voi käsitellä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä: Miten työn jakamisen ja tekemisen käytännöt järjestyvät nykytilanteessa uudelleen? Millaisia uusia hierarkioita (sukupuoleen, etnisyyteen, sosiaaliseen luokkaan, maahanmuuttajuuteen, kieleen) työelämän murros tuottaa, tai miten se vahvistaa olemassa olevia vanhoja hierarkioita? Miten työelämän murros vaikuttaa työntekijöiden arjessa ja elämänkaareissa?

Toivotamme työryhmään tervetulleiksi esityksiä, jotka pohtivat työelämän murrosta, työn uusia järjestyksiä, hierarkioita ja jakoja teoreettisesti ja/tai empiirisesti. Poikkitieteelliset esitykset ovat erityisen tervetulleita. Esitykset voivat olla suomeksi tai englanniksi.

The New work orders workshop explores the current transformations taking place in working life and the new orders, hierarchies and unexpected consequences of these transformations. Working life is changing in western countries, including Finland. These changes are related to the current economic crisis, the demands of neoliberal globalising economy (including outsourcing of production to countries with lower production costs, increased flexibilisation of work and production, intensification and increasing productivity demands, organisational changes brought by NMP reforms), as well as increased labour migration and precarisation of work. This working group explores the expected and unexpected outcomes of these social transformations.

Possible questions analyzed in the presentations could include, but by no means limited to these are: How are practices of dividing, distributing and doing work reorganized in the current situation? What kind of new hierarchies (related to gender, ethnicity, social class, migrancy and language) are brought by the transformations in working life? Or are old hierarchies solidified? How do these transformations affect workers' everyday lives and life-courses?

38 Uskontososiologia

Koordinaattorit: Martti Muukkonen (martti.muukkonen@evl.fi) ja Veli-Matti Salminen (Kirkon tutkimuskeskus, veli-matti.salminen@evl.fi)

Uskonnon siirtyessä yhä enemmän yksityiselle alueelle monet yhteisöllisen uskonnollisuuden muodot ovat väistämättä muutoksessa. Kasvava osuus suomalaisista ei kuulu mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan. Entistä harvempi osallistuu evankelis-luterilaisen kirkon tilaisuuksiin, eivätkä kirkolliset toimitukset kuulu enää itsestään selvästi elämänvaiheiden käännekohtiin. Tutkimukset osoittavat myös, että uudet sukupolvet ovat edeltäjiään vähemmän uskonnollisia.

Tässä työryhmässä pohditaan uskonnon ja uskonnollisuuden roolia yhteiskunnassa, uskonnon yhteisöllisyyden muutoksia ja uskonnollisen tradition välittämistä. Miten nuoret sitoutuvat uskontoon ja uskonnollisiin yhteisöihin ja miten he ilmaisevat uskonnollisuuttaan? Minkälaisia uusia liikkeitä tai yhteisöjä uskonnon kentällä on? Uskonnolla on toisaalta myös pysyvämpiä ja

syvään juurtuneita kulttuurisia ja sosiaalisia elementtejä. Mitä annettavaa niillä on suomalaisessa ja globaalissa yhteiskunnassa?

Työryhmään ovat tervetulleita uskontososiologian laajaan kenttään liittyvät alustukset, jotka voivat olla esimerkiksi tutkimuksen esittelyjä, tutkimuksellisia avauksia, pohdintoja tai selvityksiä.

39 Uusi luokkatutkimus ja -teoria

Koordinaattorit: Anu-Hanna Anttila (Turun yliopisto, ananti@utu.fi) ja Katariina Mäkinen (Tampereen yliopisto, m.katariina.makinen@uta.fi)

Työryhmässä tutkitaan, minkälaista on uusi suomalainen luokkatutkimus ja luokkateoretisointi. Miten luokka ymmärretään käsitteenä ja tutkimuksenteon välineenä eri tutkimustraditioissa? Millä eri tavoilla empiiristä luokkatutkimusta tehdään ja minkälaisia tuloksia saadaan? Miten metodologiset valinnat ja teoreettiset perustat vaikuttavat luokasta tietämiseen? Meitä kiinnostavat luokkateoreettisten kysymysten ohella erityisesti jälki-bourdieuläisen elämäntapatutkimuksen, ”skeggsiläisen” luokkatutkimuksen ja materialistisen feminismin pohdinnat, mutta näiden ohella toki myös muut luokkatutkimustraditiot. Työryhmään toivotaan esityksiä, joissa käsitellään luokkateoriaan liittyviä kysymyksiä (mahdollisesti myös paneelissa muiden esitysten ohella). Yhtälailta toivotamme tervetulleiksi ne esitykset, joissa analysoidaan empiirisesti 2000-luvun Suomen luokkaproblematiikkaa ja siihen yhdistyviä muita, etenkin sukupuoleen, etnisyyteen ja ikään liittyviä kytkentöjä.

Työryhmän vetäjinä toimivat dosentti Anu-Hanna Anttila (TY) ja YTT Katariina Mäkinen (TaY) VoxClass-hankkeesta. Hankkeen nettisivut: <http://voxclass.blogspot.com/>

40 Verkkoryhmien ja verkkotiedon odottamattomat seuraukset

Koordinaattorit: Teemu Mikkonen (Tampereen yliopisto, teemu.mikkonen@uta.fi) ja Atte Oksanen (Nuorisotutkimusverkosto, atte.oksanen@utu.fi, atte.oksanen@nuorisotutkimus.fi)

Verkkoryhmillä ja verkkotiedolla on keskeinen osa ihmisten arkielämässä. Internetiä käytetään päivittäin verkostoitumiseen, tiedon hankintaan, viestintään ja viihtymiseen. Internetin vertaisryhmät mahdollistavat nuorille erilaisia rooleja ja työkaluja identiteettien rakentamiselle. Ne vaikuttavat myös tietokäsitysten muodostumiseen ja tietojen valikoimiseen. Tiedon hankkiminen ja levittäminen, kokemusten jakaminen, yhteisyyden luominen ja roolien kokeilu ovat arkipäivää sosiaalisessa mediassa. Viestintäteknologian kehittyminen on luonut edellytykset monille sekä positiivisille että negatiivisille sosiaalisille ilmiöille, joiden seuraukset sekä mikro- että makrotasolla ovat vielä monin tavoin avoimia. Työryhmässä kartoitetaan, miten erilaiset Internetiin liittyvät ilmiöt ovat vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan ihmisten arkielämään odottamattomin seurauksin. Kokoamme työryhmään mahdollisimman monimuotoisesti verkkoryhmien toiminnasta, verkkotiedosta ja siitä, miten näitä voisi tutkia sosiologisesta näkökulmasta.

41 Yhteiskuntateoria

Koordinaattori: Tuukka Kaidesoja (Helsingin yliopisto, tuukka.kaidesoja@helsinki.fi)

Yhteiskuntateorian työryhmässä on katto perinteisesti ollut korkealla ja seinät leveällä. Esitysten aiheiden ei siis tarvitse esimerkiksi rajoittua johonkin tiettyyn teoriaperinteeseen. Toivottavia ovat niin sosiaalisuuden (”sosiaaliteoria”), yhteiskunnan (varsinainen ”yhteiskuntateoria”) kuin aikakauden (”aikalaisdiagnoosi”) luonnetta teoreettisesti tarkastelevat esitykset. Käsittelytavaltaan esitelmät voivat olla muun muassa analyttisiä, synteettisiä, rekonstruktivisia tai käsitehistoriallisia. Vakioaiheita ovat ainakin toiminnan ja yhteiskuntarakenteiden välinen suhde, sosiologian klassikoiden anti sekä merkitysteoreettiset kysymykset, mutta myös muunlaiset aiheet käyvät hyvin päinsä. Varsinaisten yhteiskuntateorioiden ja niiden kritiikkien lisäksi tervetulleita ovat esitelmät, jotka käsittelevät yhteiskuntateorian ja empiirisen tutkimuksen välistä rajapintaa tai jotka sijoittuvat yhteiskuntateorian ja filosofian välimaastoon. Lisäksi myös Sosiologipäivien tämänvuotista teemaa, eli ihmisten toiminnan ja sosiaalisen vuorovaikutuksen odottamattomia seurauksia, käsittelevät aiheet otetaan vastaan erityisellä innolla.

42 Ympäristösosiologia

Koordinaattori: Marja Ylönen (Jyväskylän yliopisto, marja.k.ylonen@jyu.fi) ja Anna Nurmi (Jyväskylän yliopisto, anna.m.nurmi@jyu.fi)

Kun puhumme ympäristöriskeistä ja yhteiskunnan vastauksista niihin, olemme tekemisissä tieteen, teknologian ja asiantuntijuuden kanssa. Siksi tieteen, teknologian ja asiantuntijuuden tarkastelu on tärkeä osa ympäristösosiologiaa. Uusliberalistinen ajattelu kytkeytyy läheisesti tieteen ja teknologian kehittämiseen. Uusliberalistinen ajattelu on omiaan lisäämään vaatimuksia teknisten ympäristöinnovaatioiden kehittämisestä ja käyttöönotosta sekä yritysten vastuun lisäämisestä ympäristöasioissa. Samoin asiantuntijuuden merkitys korostuu, olkoonkin että tendenssi on ristiriidassa Euroopan unionin omaksuman politiikan kanssa, jossa kansalaisten tiedot ja kyvyt halutaan tunnustaa ja ottaa heidän näkemyksensä huomioon tieteen ja teknologian kehittämisessä. Usein poliitikot ja asiantuntijat eivät edes tiedosta uusliberalistisia juonteita saati niiden seurauksia yhteiskunnan ympäristösuhteeseen.

Fukushiman ydinvoimalaonnettomuuden aiheuttamat yhteiskunnalliset reaktiot ja ydinturvallisuus, kaivosteollisuuden ympäristöongelmat ja niiden valvonta, uudet keinot ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, kuten hiilidioksidin talteenotto tai geoengineering, puhumattakaan geeni- ja nanoteknologian mahdollisista ympäristö- ja terveysvaikutuksista edustavat ympäristökysymyksiä, joissa tiede, teknologia ja asiantuntijuus ovat merkittävässä roolissa.

Ympäristösosiologian työryhmään toivotaan esityksiä, joissa tarkastellaan tieteen, asiantuntijuuden ja erilaisen tiedon rakentumista ympäristökysymyksissä. Näiden lisäksi työryhmä on avoin kaikille ympäristöaiheisille esityksille. Työryhmäesitykset voivat olla empiirisiä tai teoreettisia. 250 sanan abstraktit pyydetään lähettämään 1.2.2013 mennessä työryhmän vetäjille.